

AHMED
MAZHAR

مجموعه اشعارم

در توحید باری جلّ جلاله

ای مبدع کارگاه اکوان وجود

ایجاد کننده دستان وجود

فرمان توکن اگر نبودى بی شك

بیدانه همی شد ابن بیابان وجود

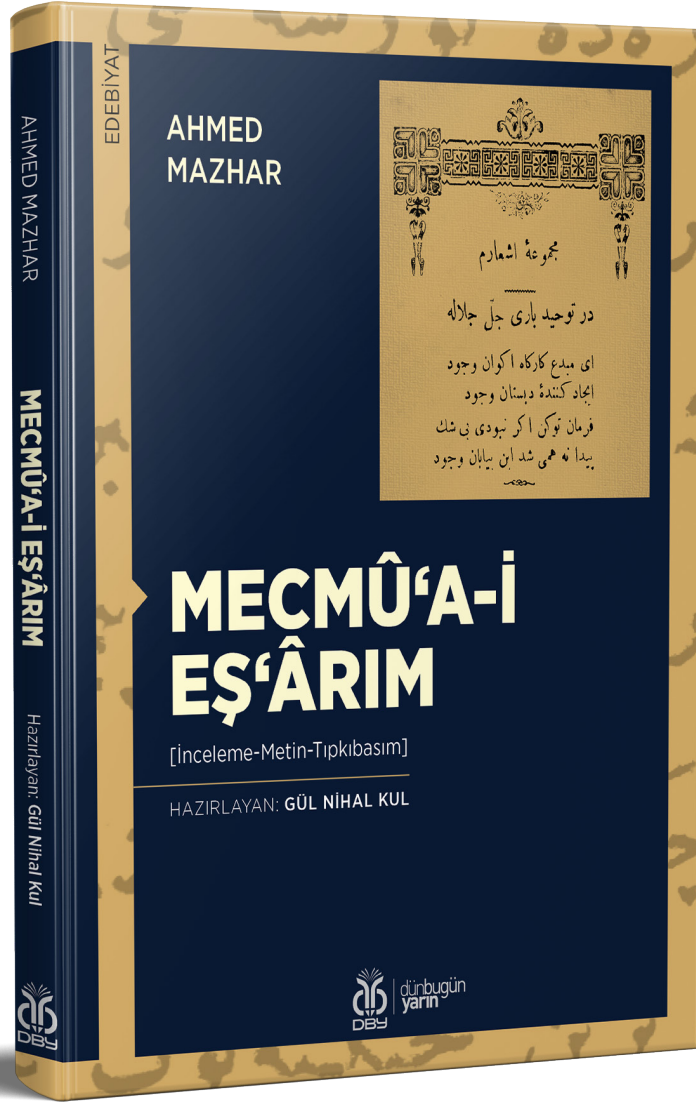
MECMÛ'Â-İ EŞ'ÂRİM

[İnceleme-Metin-Tıpkıbasım]

HAZIRLAYAN: GÜL NİHAL KUL

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2022, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 241
Edebiyat: 111

ISBN 978-625-8371-48-2
Sertifika No: 52315

Birinci Baskı: İstanbul, 2022

Yazar: Ahmed Mazhar

Hazırlayan: Gül Nihal Kul

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Editör: Abdülkadir Dağlar

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Baskı/Cilt:
Egokitap (Sertifika No: 51549)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Ahmed Mazhar

Mecmû'a-i Eş'ârım: İnceleme-Metin-Tıpkıbasım

Hazırlayan: Gül Nihal Kul (Dr. Öğr. Üyesi); Editör: Abdülkadir Dağlar (Doç. Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2022.

162 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 241)

ISBN 978-625-8371-48-2

1- Edebiyat 2- Dîvânçe

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu - Fatih / İstanbul
Tel.: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

AHMED MAZHAR

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂRİM

[İnceleme-Metin-Tıpkıbasım]

Hazırlayan: **Gül Nihal Kul**

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

İçindekiler

Takdim	9
Teşekkür	11
Son Demlerini Yaşayan Klasik Türk Şiirinde Yitik Bir Şair: Ahmed Mazhar	13
Eski Şiirin Rüzgârında Savrulmuş Bir Mecmû'a: Mecmû'a-i Eş'ârım	17
MECMÛ'A-İ EŞ'ÂRIM	
Çevriyazılı Metin	29-95
Tıpkıbasım	162-97

Takdim

19. yüzyıl hem Osmanlı Devleti'nin hem de Klasik Türk şiirinin son demlerini yaşadığı bir dönemdir. Osmanlı Devleti önceki yüzyıllarda başlayan gerilemeyi durdurmak adına pek çok alanda her ne kadar bir değişim/modernleşme/batılılaşma sürecine girmiş olsa da gerilemeyi durduramamış ve üç kıtada toprakları bulunan bir cihân imparatorluğunun dağılışı engelleyememiştir. Klasik Türk şiirinin Türk kültür ve medeniyet hayatıyla olan ünsiyeti göz önünde bulundurulacak olursa bu değişimin/modernleşmenin/batılılaşmanın edebi sahada menfi ve müsbet neticeleri bu yüzyıl eserlerinde yakînen görülmektedir.

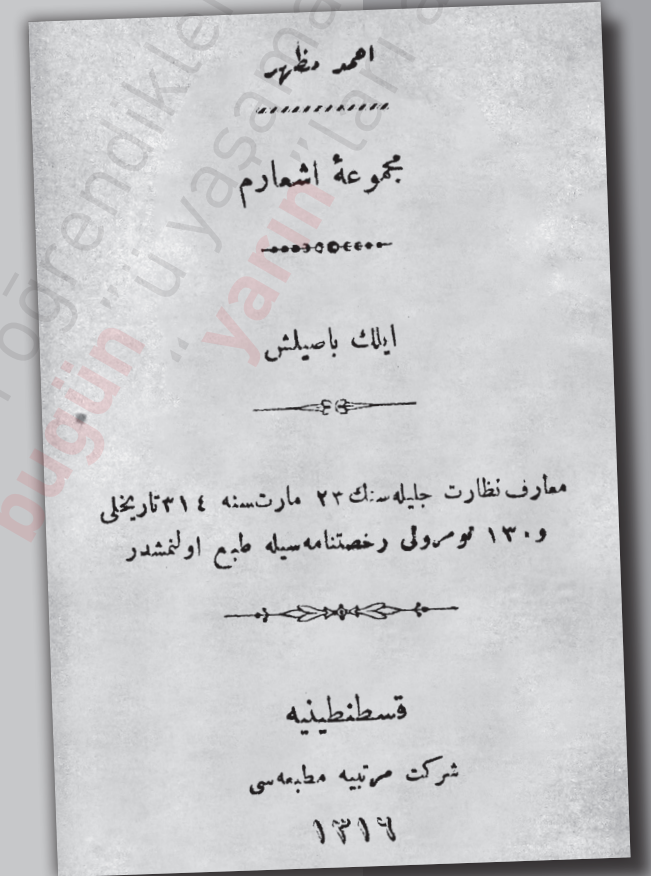
18. yüzyılda klasik Türk şiiri Nedim ve Şeyh Gâlib ile son sanatkârane sözlerini söyleyerek 19. yüzyılın başında “tam bir durgunluk ve inhina içine girer.”¹ Bu durgunluk ve inhinâ ile şairler, sözün tükendiği bu mecrâda yeni bir şeyler söylemek, yeni bir yol açmak için arayış içerisine girmişlerdir. Yüzyılın başında özellikle Keçecizâde İzzet Molla'nın Dîvân-ı Bahâr-ı Efkâr adlı Dîvânı ile Mihnet-Keşân ve Gülşen-i Aşk adlı mesnevilerinde bu değişim

¹ Ramazan Korkmaz, Keçecizade İzzet Molla (Hayatı-Sanâtı-Edebî Kişiliği), *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (Fırat University Journal of Social Science)*, 10/1, (2000), s. 93-117.

hissedilmektedir. Yüzyılın şairlerinden Enderunlu Vâsîf'ın iç ahen-
gini kaybetmiş, konuşma diline yakın söyleyişleriyle edebi değeri
düşük şiirler kaleme alması klasik Türk şiiri için amaçlanan yeni-
lik hamlesinin bir karşılık bulamadığını göstermiştir. Yüzyılın orta-
larında Şeyh Gâlib'in takipçisi olarak nitelendirebileceğimiz Leskof-
çalı Gâlib'in Sebki-Hindi tesiriyle kaleme aldığı sanat değeri yüksek
şiirleri maalesef son demlerini yaşayan klasik Türk şiirine yeni, taze
bir soluk kazandıramamıştır. Yüzyıl boyunca edebi sahada çok sa-
yıda şair divânlarıyla varlık gösterse de eski Türk şiirine geleneği sür-
dürecek bir hamle kazandıramamıştır.¹ Çünkü bu şairler Tanpınar'ın
ifadesiyle "Hamlesini yöneltecek, dağınık tecrübelerine düzen vere-
cek ana fikirden mahrum² bir gürûhtan ibâretti.

Mecmû'a-i Eş'ârım

ÇEVRIYAZILI METİN

¹ Asrın diğer önemli şairleri: Şeyhülislâm Ârif Hikmet, Yenişehirli Avnî, Şeref Hanım, Leylâ Hanım, Pertev Paşa, Dâniş, Hersekli Ârif Hikmet, Osmân Nevres, Âdile Sultân, Fehîm...

² Ahmet Hamdi Tanpınar, *19uncu Asır Türk Edebiyatı Tarihi*, Çağlayan Kitabevi, İstanbul 1988, s.77.

AHMED MAZHAR

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂRIM

İlk Basılış

Ma'ârif Nezâret-i Celîlesinin 23 Mart sene 314
târihli ve 130 numarolu ruhsatnâmesiyle tab'
olunmuşdur.

Kostantiniyye

Şirket-i Mürettibiyye Matbaası

1316

Artin Asaduryan

Şirket-i Mürettibiyye Matbaası

İstanbul Bâb-ı Âfî Câddesinde

Numero 52

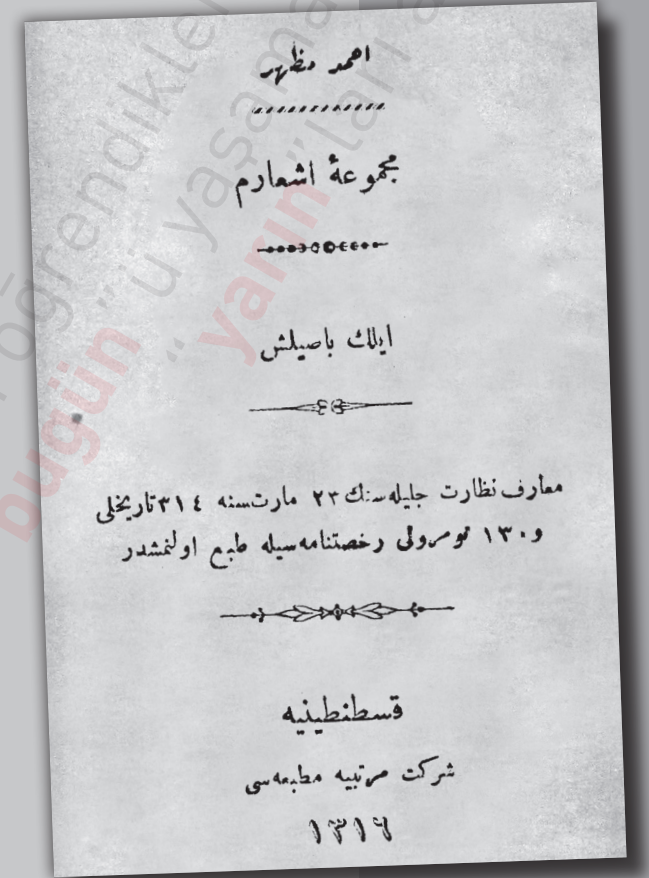
Üdebâ-yı 'Osmâniyenin hâce-i kemâlât-pîrâsı ve şu'arâ-yı 'asrın
mâ-bihi'l-iftihârı Kemâl Paşazâde sa'âdetlü Sa'îd Beg Efendi
Hazretlerinin ihsân buyurdıkları takrîzdir:

(Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün)

1. Ey sühan-senc-i belâgat-mazhar
Nükte-perdâz-ı pesendide-eser
2. Okudum mecma'-i eş'ârı bugün
O çemenzâr-ı hoş-ezhârı bugün
3. Nice ebyâtı latîf ü şîrîn
Nice mısra'ları hûb u rengîn
4. Daha ammâ ki teveggül lâzım
Çok tettebbu'la tekemmül lâzım
5. Evvelâ bak eser-i eslâfa
Sonra 'atf et nazarı ahlâfa
6. Çeşm-i mîzâna çekip her birini
Pîş-i im'âna çekip her birini

Mecmû'a-i Eş'ârım

TIPKIBASIM

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün” ü yaşamak
“yarın” ları aydınlatır.

قالقوب سحرى باد صبادن دخی اول
ای آه یوری منزل جانانه روان اول

صوك نفسده بر كورون قارشومده ای آینه رو
قورقه آهمدن كه تاثيرنده قوت قامدی

دیده لر ایتمز تحمل رویت دیدارینه
روینه باقسه م بی اول مهر رخشان اغلاتیر

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂRIM

Klasik Türk şiirinin temel kaynakları arasında gösterilen tezkirelere, Osmanlı tarihlerine, ansiklopedik eserlere ve mecmû'alara bakıldığında ismine rastlanamayan bir şair... Ahmed Mazhar.

Klasik şiirin rüzgârıyla savrulup günümüze kadar varlığını koruyabilmiş eseri... Mecmû'a-i Eş'ârım.

Eski Türk şiirinin son demlerini yaşadığı 19. yüzyılda şiirleriyle varlık gösteren Ahmed Mazhar'ın hayatı hakkında bilinenler oldukça sınırlıdır. Araştırmacılar, ansiklopedik eserler onun hayatını birkaç cümle arasına sıkıştırırken o, hacimce bir dîvânçe hükmünde olan eseri Mecmû'a-i Eş'ârım'ın satır aralarında yaşadığı dönem, mekân, geleneğin son yüzyıldaki seyri, dönemin dil ve şiir zevki hakkında bilgiler sunmaktadır.

Mecmû'a-i Eş'ârım, kökleri yüzyıllar öncesine uzanan klasik Türk şiiri geleneğine bağlı kalırken aynı zamanda Osmanlı toplumunun geçirmiş olduğu değişimin/dönüşümün edebi sahadaki izdüşümünü de ihtivâ etmektedir ki eserin bu yönü Klasik Türk şiirinin son yüzyıldaki tarihi seyrini yazılı eserlerle tespit ve tayin etmek için bize yeni bilgiler sunmaktadır.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Çağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-8371-48-2

9 786258 371482